

Això no és Hollywood

L'Església de la Cienciologia, que triomfa a la meca del cinema nord-americà, malda per estendre's més enllà dels Estats Units. Autodefinit com a religió, qualificat de "secta destructiva", el grup fa proselitisme des d'instal·lacions públiques, com la setmana passada a València.

La carta de presentació, de l'11 de setembre nord-americà ençà, és el seu paper de "socors a les víctimes" de la zona zero. En aquest punt, almenys, és on comença l'exposició informativa que durant tres dies han tingut muntada als terrenys de l'estació del Nord de València, previ pagament rutinari i preceptiu de 1.500 euros diaris. Són l'anomenada Església de la Cienciologia, terme que autodefinixen com a "filosofia religiosa" que "ofereix eines que qualsevol pot usar per a ser més feliç", i que altres qualifiquen de "secta destructiva" o "estafa global". En tot cas, les seves activitats no han estat exemptes de polèmica. Per això, possiblement, l'interès exprés dels seus representants a la ciutat de València a destacar les "cartes d'agraïment" rebudes de la policia o els bombers de Nova York, que exhibeixen com a aval.

Efectivament, als EUA constitueixen un *lobby* important: com explica el periodista Roger Pasqual, autor del llibre de propera aparició *L'ombra de les sectes. Guia bàsica de grups de manipulació mental* (Llibres de l'Índex), "pel que fa al poder, vénen a ser com l'Opus Dei aquí".

Un ideòleg de sèrie B. L'Església de la Cienciologia va ser fundada a mitjan anys cinquanta del segle XX per l'escriptor de novel·les *pulp* de ciència-ficció Lafayette Ron Hubbard (1911-1986). El 1950 havia publicat *Dianetics: The Modern Science of Mental Health*, una espècie de receptari d'autoajuda que parlava del "poder del pensament sobre el cos".

A còpia de reelaborar aquests plantejaments, amb un popurri de creences extremes del budisme, el cristianisme, el taoisme i més enllà, amb gotes de filosofia de la Grècia clàssica, imitacions de Freud o Nietzsche, Hubbard va decidir ampliar la tècnica d'ajuda a religió. I va sorgir la Cienciologia.

Segons els cienciòlegs, la seva "pràctica central" és l'"assessorament espiritual", que anomenen "audició". En les "audicions", la persona tractada, connectada a un aparell que anomenen "emetre" ("electropsicòmetre"), s'ha d'anar alliberant dels "engrames" (més o menys, incidents traumàtics que bloquegen la ment), que poden ser, no cal dir-ho, producte "dels errors comesos en vides anteriors". A còpia de cursos i audicions, i previ pas per caixa, els adeptes avancen lentament en el camí de purificació fins a aconseguir la netedat absoluta d'"engrames": "L'estat de Clear."

Després, encara hi ha un altre objectiu: aconseguir el nivell OT, cosa que no té res a veure amb cap concurs televisiu i sí amb les sigles angleses de *Thetan Operating*, "ésser espiritual", que, afirmen, és capaç d'actuar "amb independència de l'univers físic". Aquesta, continuen, és "una meta que l'home ha anhelat durant milers d'anys". És clar que, per arribar a aquest punt, els adeptes ja "estudien materials molt avançats" del seu ideòleg Hubbard que no estan a l'abast de tothom. Precisament per evitar-ne la publicitat, la Cienciologia ha dut a terme intenses campanyes contra aquells que han gosat difondre determinats textos reservats que consideren protegits per *copy-*

Dalt, les carpes grogues dels "ministres voluntaris" de la Cienciologia, instal·lades a València. A sota, l'adepte John Travolta, caracteritzat per a *Battlefield: Earth*, pel·lícula basada en un llibre de Hubbard que Travolta estava entossudat a dur al cinema, que va ser qualificat com "el pitjor film de la seva carrera" i que va aconseguir un premi "antioscar" el 2000.

BAYA GIL / EL TEMPS

right (el cercador Google, el proveïdor d'Internet Netcom o el diari *The Washington Post* han estat alguns dels seus blancs per aquest motiu). La informació, encara que no agradi, circula, malgrat tot. I diversos exadeptes que afirmen haver tingut accés al "material restringit" donen referències al malvat estratosfèric "Xenu" o al fet que les ànimes dels éssers humans ("Thetan") –les que han d'anar sent netejades– resulta que provenen d'alguna mena de planeta llunyà que va explotar fa qui-sap-lo.

"Feu diners". Si se senten, però, tot tipus de veus alarmades amb referència a la Cienciologia, no s'alcen pas per les creences més o menys estrafolàries que Hubbard va anar destil·lant en escrits, conferències, guions cinematogràfics o novel·les de sèrie B i paper esgrogueit.

En l'àmbit de les creences, cadascú fa el que pot, o el que vol. I si accepta signar un contracte que el compromet amb l'ordre cienciològic "Sea Org" durant "mil milions d'anys", segurament serà cosa seva. La qüestió es complica, però, quan es parla de temes com ara inducció al suïcidi, estafa o intimidació.

La vida judicial de la Cienciologia és agitada. D'una banda, hi ha els processos oberts contra aquesta; de l'altra, les demandes que interposa la seva cohort d'advocats contra tot aquell qui en parla en termes que els disgustin. Un afer paradigmàtic en aquest darrer sentit va ser la demanda que els va enfrontar als tribunals, durant cinc anys, amb la revista *Time*. El 1991, Richard Behard hi publicava un demolidor article amb testimonis directes i dades sobre acusacions d'inducció al suïcidi, transtorns psicològics,

ruïnes econòmiques o amenaces que van encendre els cienciòlegs: van demandar *Time* per 500 milions de dòlars; van perdre. L'article, que va rebre diversos premis i reconeixements, continua essent un escrit de referència.

Aquesta organització, afirmava *Time*, "és una estafa global enormement lucrativa que sobreviu a còpia d'intimidar membres i crítics de manera mafiosa". Es citaven escrits de Hubbard, de consum intern, tant pel que fa referència a una política legal que aleshores ja els duia a gastar-se, segons les dades de Behard, uns 20 milions de dòlars anuals en més de cent advocats ("guardeu-vos dels advocats que aconsellen no demandar... el propòsit del plet és fustigar i dissuadir més que no pas guanyar"), com pel que fa a l'economia ("assegureu-vos que molts entren a la botiga. Feu diners. Feu més diners, feu que d'altres produeixin per fer diners... No importa la manera com els feu entrar o per a què, només feu-ho").

No es pot negar que, de diners, n'hann fets. Tal com declaren els mateixos cienciòlegs, la seva solvència econòmica es basa, sobretot, en les donacions que reben pels serveis prestats. I és cara, la Cienciologia? Segons ells mateixos, no. Si tens en compte que a canvi de "donacions per a l'auditació", forneixen "assistència individual personal i efectiva per resoldre problemes de la vida" i, sobretot, que, amb tot això, el donant "avança cap a nivells més avançats (sic) en els quals literalment busca la immortalitat, cosa que no té preu".

Cinema i psiquiatres. La Cienciologia no és, ni de bon tros, l'única de les solucions que s'ofereixen a les angoixes de les estrelles amb buidors espirituals (mentre Elizabeth Taylor ha optat per la càbala, per exemple, Richard Gere ho ha fet pel budisme), però sí una de les que ha aconseguit formar un grup d'artistes i/o famosos prou nombrosos i amb afany proselitista: John Travolta potser en sigui el més conegut o actiu (Mimi Rogers, la seva primera dona, l'hi va introduir), però la llista de seguidors és àmplia: Tom Cruise (i Nicole Kidman, quan en va ser parella), Anne Archer, Chick Corea, Priscilla i Lisa Marie Presley, Nancy Cart-

hight (la veu del dibuix animat Burt Simpson)...

La Cienciologia ha estat sempre conscient de la capacitat propagandística que pot obtenir de l'adhesió dels anomenats "líders d'opinió". De fet, fins i tot s'ha dotat d'instal·lacions especials per a ells: els Centres de Celebritats (*Celebrity Centers*), que els donen "serveis científics". No cal dir que el més potent d'aquests *Centers* és al cor mateix de la *Celebrity*, a Hollywood.

El grup sap explotar la inversió: la mobilització més sonada en aquest sentit va ser, possiblement, la inserció publicitària publicada en diversos mitjans: una carta on s'equiparava la suposada "persecució" de què era objecte el grup amb l'holocaust jueu. La signaven, entre d'altres, Oliver Stone, Constantin Costa Gavras o Dustin Hoffman. La resposta de l'aleshores ministre d'Exteriors alemany va ser taxativa: "La carta és un insult a les víctimes del nacionalsocialisme."

Si els influents artistes de la indústria de l'espectacle tenen un lloc d'honor en la multinacional cienciològica, l'altra cara de la moneda queda representada pels psiquiatres. A ells dediquen incendiaris pamflets amb titulars tan expressius com ara "La psiquiatria: fereix i mata, no cura" o "Els psiquiatres i els psicòlegs 'experts' atrapats com a criminals".

"Et trobes superactiu per períodes que duren diversos dies?", "Compraries a crèdit amb l'esperança de no endarrerir-te amb els pagaments?". Després de respondre aquestes i 178 preguntes més de l'autoanomenat "Anàlisi de capacitat Oxford", autodefinit com "un test de personalitat professional", qualsevol persona amb problemes, angoixada o, senzillament, curiosa, podrà adquirir, previ pas per alguna de les seus del grup, un "informe" que li mostrarà els punts dèbils que té i per als quals —no caldria sinó— Cienciologia ofereix solució en forma d'escrits de Hubbard, conferències de Hubbard, cursos dissenyats per Hubbard. Tot, pagant, perquè tot costa. Fins i tot la immortalitat.

La mort de Lisa. Malgrat els esforços per presentar-se com a organització respectable, el cas és que la corrua de processos judicials i condemnes en què la

Els "ministres voluntaris" apliquen les seves "ajudes". La Cienciologia ofereix ajut "per a malalties i lesions", "sortir de les drogues" o el "fracàs matrimonial". N'hi ha per triar i remenar.

Cienciologia ha estat involucrada no deixa de ser rellevant. A l'estat francès, per exemple, ha protagonitzat processos sonats, com ara el que va condemnar Jean-Jacques Mazier, president local de Cienciologia a la zona de Lió, a tres anys de presó per induir una adepta al suïcidi, o un altre per estafa, l'any 1999, amb una condemna de dos anys de presó per a Xavier Delamare, un dels responsables del grup. El cas, que va seguir un procés de deu anys, no va estar exempt d'escàndol, inclosa la desaparició de nombrosos documents del sumari (cosa que ja havia succeït també en un judici anterior, dut a terme a París). Tot plegat va fer declarar l'aleshores ministra de Justícia de l'estat francès, Elisabeth Guigou: "Les sectes són extremadament poderoses, i aquesta ho és en particular, i crec que s'hauria d'impedir que fes cap mal."

A Bèlgica han estat acusats d'estafa i abús de confiança; a Canadà, condemnats; Grècia els ha prohibits; al *land* de Baviera no poden tenir càrrecs a l'administració, i etcètera. El judici que es va dur a terme contra ells a l'estat espanyol va concloure, el 2001, —després de més de quinze anys d'instrucció, i després que els denunciants es retiressin en arribar a acords econòmics amb els acusats—, en l'absolució dels implicats.

El cas de Lisa Mac Pherson, però, difícilment es podrà resoldre amb cap acord econòmic. Si li pretenguessin tornar els aproximadament 96.000 dòlars que, segons les investigacions, s'havia gastat en els "estudis religiosos avançats" i l'"assessorament espiritual" que oferta la cienciologia al seu hotel Fort Harrison (Clearwater, Florida), no hi hauria a qui acudir. Perquè Lisa Mac Pherson, seguidora de la Cienciologia que l'any 1995 tenia trenta-sis anys, és morta. Una crisi d'origen depressiu la va dur a l'hospital, el 18 de novembre d'aquell any. Altres adeptes la van treure de seguida de l'hospital per portar-la a les instal·lacions pròpies, precisament a Fort Harrison. El 5 de desembre, Lisa va morir. L'autòpsia va assenyalar-ne la causa: embòlia pulmonar després d'una "greu deshidratació" (els metges forenses estimaven que s'havia passat entre cinc i deu dies sense prendre cap líquid), a més de descriure les diverses lesions trobades al seu cos. Per tot plegat, l'any 1998, la Cienciologia va ser acusada per un tribunal de Florida d'abús, negligència i exercici il·legal de la medicina.

No sabem si d'això, Hollywood, en voldrà fer cap pel·lícula.

Núria Cadenas